

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	---

In Duminec'a a patr'a a postului mare.

Se semte bine omulu, carele are rudanii si prieteni, caror'a le póte impartasi in tóta sinceritatea ceace semte, ceace i-face placere, seau necazuri in impregiuràrile vietii, in carea se gasesce.

Nici ca s'ar poté altcum. Este in omu o aplecare firésca, carea lu-face se caute societatea semeniloru sei. Si acésta aplecare, cá si totu ceace bunu face omulu, emanéza din o trebuintia adencu semtita. Este slabu si neajutatu omulu, cand este singuru, pentruca are unu leghionu de trebuintie, pre cari singuru nu si le póte satisface; dar trairu in societate cu semenii sei, le mana, cum le mana, si le face pre tóte asia precum se potu ele face, intre impregiuràrile, in cari traiesce.

Faptu este dara, ca fiacare omu — fia elu chiar celu dantaiu in lume si celu mai puternicu — are trebuintia de ajutoriulu si sprijinulu altor'a; èr acestu ajutoriu lu-afa mai cu inlesnire, mai bunu si mai puternicu la rudeniele, la amicii si cunoscutii sei.

Ómeni sunt inse si rudeniele si amicii si cunoscutii, si câte sunt casurile, in cari vedemu si la densii validitandu-se cuvintele cele vecinice ale santei scripturi: „nu ve nadajduiti intru boieri, intru fii ómeniloru, intru cari nu este mantuire.“ Câte sunt casurile, in cari vedemu pre cutarele, seau cutarele parasitu si de cei mai deaprópe ai sei atunci, cand Ddiu scie, ce impregiuràri si motive ii-indémna a-o face acést'a.

Nu dicemu acestea, ca se instreinámu pre cinev'a de a cautá simpatiele semeniloru sei, si a-se face demnu de ele; dincontra in cele ce urméza voimu tocma se-ne ocupámu de calea si medilócele, prin cari s'ar poté face totu mai puternice si mai strense simpatiele, si iubirea, de carea chiar la noi este multa trebuintia cá se ne tiena, cât mai legati unulu de altulu. Dincontra tocma acést'a este ceace propriamente urmarimu prin sirurile de facia.

Cand sant'a scriptura ne spune cuvintele: „nu ve nadajduiti intru boieri, intru fii ómeniloru, intru

cari nu este mantuire“ — in acelasi timpu ne invétia, si aréta, ca daca voimu, si dorimu cá se avemu in tóte ale nóstre sprijinu si ajutoriu, atunci se-lu cautámu la Acel'a, carele nu ne parasese nici odata, se-lu cautámu la Ddiu, unde lu-vomu aflá intru prisosintia, daca prin viéti'a si faptele nóstre vomu scí, se-ne facemu demni de acestu puternicu ajutoriu.

Ei bine, dar Ddiu insusi ne spune prin revelatiunea sa, ca „orice ati facutu unui'a din acesti mai mici ai mei mie ati facutu.“ Evidentu lucrú este dara, ca Creatoriulu nostru conditionéza ajutoriulu seu facia de noi, de iubirea, ce-o vomu avé si practicá noi insine unulu facia de altulu.

Suntem crescini, si ne apropiámu in totu momentulu de Ddiu in rugatiunile nóstre. Ne inaltiamu mintea si inim'a catra Densulu, pentruca puternica este in noi credint'a, ca dela Densulu primimu tóte, si la Densulu ajutoriulu este siguru pentru toti de opotriva. Cum vomu poté noi inse asceptá acestu ajutoriu dela Parintele nostru celu cerescu, cand dilnicu cei de untu neamu si o credintia ne gonimu unulu pre altulu?

Nu ne merge bine. O scimu, si o semtimu cu totii. Si de buna seama nu ne merge bine, pentruca ne vomu fi facendu vinonati de multe. Intre cele multe, de siguru vin'a cea mai mare provine din faptulu, ce atât de adeseori se vede la noi in tóte partile, ca nu ne privimu de fii ai unui'a si aceluiasi tata, si iubirea fratiésca n'au patrunsu asia de multu in inimile nóstre, cá ea se ne fia stéu'a conducetória in actiunile nóstre.

Pecatulú acest'a se resbuna, èr resbunarea lui se semte destul de greu in situatiunea actuala, carea de siguru nu ne pré face nici unui'a din noi multa bucuria.

Sunt putiene lucrurile cari ne facu bucuria, pentruca ne dóre, si trebue se ne dóra pre toti, cand vedemu, ca alte neamuri se ocupa de lucruri productive, si pasiescu inainte cu pasi repedi, èr la noi in tóte se vede unu mersu anevoiosu, si multe puteri,

si multu timpu se perde intr'unu condemnabilu res-boiu dintre noi.

Ei bine, de siguru nu se póte, cá toti in tóte actiunile nóstre publice se fimu de un'a si aceeași parere. Unulu are o convingere, si unu modu de gandire, altulu érași gandesce altcum; dar daca aceste gandiri purcedu din inima curata, apoi nu se póte, ca se nu vedi mane grupati unulu langa altulu pre ómenii, cari ieri disputau cu celu mai mare focu unulu incontra altui'a. Si nu se póte, cá se nu avemu cu totii acésta inima curata. Intre noi nu sunt ómeni rei, si caus'a tuturor releloru, ce vinu asupra nóstra nu póte fi alt'a, decât unu feliu de preocupatiune, emanata mai de multe ori din motivulu, ca nu totdeauna se judeca la noi cestiunile cu acelu sange rece, ce este, si trebuie se fia prim'a conditiune a oricarei discussiuni, pentrucá se-se póta dá fiecarei cestiuni o buna solutiune.

Ómeni suntem si noi romanii, si cá atari negresitu avemu si noi slabitiunile, ce sunt proprie firii omenesci. Cand gandumu inse, ca avemu si noi unu Parinte, pre carele nu-lu potemu insielá, si carele le vede tóte, si tractéza pre toti dupa faptele si valórea s'a, atunci atât cá individi, cât si cá poporu trebuie se-ne aducemu aminte, ca in multe trebuie se fimu pecatuitu, de avemu atât'a cauza de a-ne plange.

Cá pre viitoriu se dispara dela noi causele, de cari ne plangemu astadi, trebuie se fimu cu mai multa credintia in Acel'a, dela carele depindu tóte, si adresandu-ne cu adeverata credintia in rugatiunile nóstre catra Densulu, si facendu si faptele, ce acestu a totu bunu Parinte le ascépta dela noi, sórtea si starea nóstra de siguru se va schimbá spre bine.

Apostolulu Pavelu.

(Viéti'a si activitatea lui).

(Continuare).

Scurtu dupa reintórcerea sa din Ierusalimu intre-prinde Pavelu a dou'a caletoria misionara la anulu 52 totu din Antiochia, insocitu de Sila, mai tardiu Timoteiu si Luc'a. Pe Varnava de acum nu-lu mai aflamu cu apostolulu; nepotendu-se adeca ei intielege in privinti'a sotiloru de caletoria, cei doi amici se despartiescu unulu de altulu si Varnava luandu pe nepotulu seu Marcu, apostatulu din antei'a caletoria, merge la insul'a Cýpru. S. scriptura apoi nici nu ni mai amintesce nimicu despre elu, traditiunea bisericésca ni spune ca se fi vestitu evangeliulu pana in Dalmati'a unde a muritu ca episcopu.

Pavelu si-propuse de astadata a „cercetá mai nainte de tóte pe fratii de prin tóte orasiile unde a vestitu cuventulu Domnului, cá se vada cum se afla“ si asia merge mai antaiu in Syria si Cilicia „intarindu bisericile de acolo.“ Elu desi a intratu acum in opositiune principiala cu iudaisatorii din Ierusalimu, de

si scia ca acestia nu numai ca nu apróba pracs'a lui misionara, ci o combatu chiar, totusi nu vedemu in elu celu mai micu semnu de ura manifestandu-se. In tóte partile pe unde trecea si i-se dá ocaziune, aduná ajutóre dela fratii pagano-crestini, — cari se aflau in stare materiala mai buna — pe sém'a fratiloru celoru seraci din Ierusalimu. Si acésta ingrijire fatia cu comunitatea Ierusaliména a practisat'o si mai tardiu, chiar si atunci, cand tramisii ei lu-urmariu pasiu cu pasiu, cand zadarniceau evangeliulu si apostolatulu lui semenandu disordine si neintielegere in bisericile intemeiate de elu.

Din Cilicia trecu Pavelu si Sila la Derbe luandu in tovarasia pe Timoteiu, carele de si teneru inca, se bucurá de óre-care renume, omu energiosu si statornicu; cáci in persecutiuni si atunci remane elu langa Pavelu, cand altii mai tari deja se lapeda de elu. Si de asemenea ajutoriu avea apostolulu lipsa mare acum in a dóu'a caletoria a sa prin Galati'a. Cáci pana ce petrecea elu prin Syria si Ierusalimu apoi érași prin Antiochia si Syria, s'au latitu si intaritu tenditiile iudaisatoriloru si in partile Galatiei parte cá urmari ale frecariloru din Antiochia si Ierusalimu, parte se vor fi escatu aceste din sinulu aceloru comune insi-le. Maioritaea crestiniloru galatieni erá pagano-crestini; confratii loru iudaisatori inse au influintiatu intr'atát'a, ca Pavelu la a dóu'a a sa venire in Galati'a abia si-a mai cunoscutu credintiosii sei. La acele tendintie ale iudaisatoriloru nu putien a contribuitu si impregiurarea, ca crestini din Asi'a mica se aflau pe unu gradu mai josu de cultura, precum si poterea traditiunei asupra loru, ca puneau mai mare pondu pe ritualulu religiunei. Credinti'a singura li erá ceva prea spiritualu, asia ca cautau multiamirea religiósá in acte vidibile; in loculu insufletirei de odinóra a cuprinsu locu óre-care indiferentismu spiritualu.

Fatia cu acésta stare a lucruriloru pasi Pavelu cu tóta poterea convingerei si a elocintiei sale, aretandu galateniloru ca trebuie se se tiena ori de un'a ori de alt'a. Séu ca vor tiené la credinti'a in mórtea mantuitóre a lui Christosu, ca dela acést'a singura depinde mantuirea, séu la legea mosaica. In casulu din urma inse nu este permisu a se numerá oficiosu la sinagoga, ér in viéti'a privata a traí dapa chibsubinti'a propria; acel'a ce primesce ceremoniululu legii, este indetoratu a pazí legea intréga si nu are dreptu a iscodí si marturisí unu iudaismu moderatu; aretandu-li inse totodata, ca cei ce nisuescu a traí dupa lege se vor convinge in scurtu ca acést'a nu e cu putintia, ca prin urmare li remane numai o cale spre mantuire, aceea a credintiei in mórtea mantuitóre a lui Is. Chr. in urma ca pentru cela ce crede in acést'a, legea cu indetoririle ei nu mai este obligatória. Aceste — dicea elu — i-a invetiatu si la prim'a ocaziune si ca ori cine vá vesti loru alta invetiatura, decât acea ce i-a invetiatu mai nainte si acum se osendesce.

Cuvintele apostolului avura efect, credinciosii se lapedara de ceremonialulu jidovescu si reportulu dintre elu si bisericile galatice se restabilí, asia ca potú continuá colect'a pe sém'a fratiloru din Ierusalimu.

Dnpa o petrecere mai indelungata in partile Galatiei trece apostolulu prin Bithinia la Troas si aci prin vidiune i-se incredintiéza a merge in Macedoni'a, deci luandu-si de sotiu inca pe evangelistulu Luc'a, *) si-incepe caletori'a prin Samotracia si Neapolea pana ce ajunge in capital'a Filippi.

Prin caletori'a acést'a a apostolului crestinismulu érași facú unu pasu mare inainte, trecendu pe pamentu nou se apropia de menirea sa de a devení religiunea lumii întregi. Dar si din alta privintia este caletori'a acést'a de mare insemnatate; anume acum trece crestinismulu pe unu terenu mai solidu. Prin secole érá proverbiala tari'a caracterului macedonieniloru si acésta insusire a loru au probat'o si in crestinismu, la ei nu mai érá crestinismulu espusu la atâtea alterari si schimbari cá in Asia mica; chiar si mai tardiu cand a inceputu a se latí islamulu, prin partile aceste nu s'a potutu latí asia usioru cá in Asia mica, ci a aflatu resistintia puternica.

Philippi a fost prim'a comunitate întemeiata de Pavelu pe pamentul Europei. Intr'o sambeta a cercetatu elu impreuna cu sotii sei cas'a de rugatiune de lunga riulu Gangas a iudeiloru de acolo **) impartasiedu multimei adunate vestea despre Messia, la carea a si aflatu resunetu. S. scriptura amintiesce mai vertos nisce femei proselitate, cari au primitu crestinismulu mai nainte. Cât timpu au petrecutu ei in Philippi nu se scie, de siguru inse atât'a, ca s'a intaritu comunitatea intrata, ca potú se prestee nevatemata pentru totdeauna viscolulu ce se ridica peste putien asupra ei ba, cand li scrie mai tardiu, se aflá deja o ierarhia organizata. De acést'a petrecere a sa la densii si-duce cu deosebita placere aminte apostolulu si in epistóla ce li-o scrisa mai tardiu. Sfersitulu activitáti sale inse aici, a fost cá si in multe alte locuri impreunatu cu suferintie grele. Acusatu intr'o di, ca vestesce o religiune illicita, fú impreuna cu sotii sei batutu si aruncatu in inchisóre. La rugatiunea ferbinte a lui inse scapa intr'unu modu miraculosu si de aci se ducu prin Amphipolea si Apollonia la Tesalonicea, intrandu in synagoga si aretandu-li din scripturi ca Messia a trebuitu se patimésca, apoi se invia din morti, si ca acestu Messia e Isus din Nazaretu, pe carele lu-vestesce elu cu sotii sei. Predic'a a fost urmata de succesu. Multime mare — mai vertos dintre proselitii elini, — primira crestinismulu, asia ca comunitatea érá pagano-crestina si iudeii au intratu in opozitia fatia cu ei, ba apostolulu fú silitu in urm'a uneltiriloru loru a se desface cu totul de synagoga

*) Fapt. ap. 16. 10. incependu de aci vorbesc autorulu a-deca Luca in persón'a prima, de unde cunóscemu ca si elu intra in societatea loru.

**) Casele de rugatiune se faceau mai alesu pe langa riari, pentru a se poté plini spalarile ceremoniali.

si a invetiá in cas'a unui anumitu Iasonu. Dar nici aci nu-lu potú suferí fanaticismulu iudeiloru, ci facendu rescóla si neaflandu pe Pavelu, maltratara pe Iasonu si pe alti credinciosi. Pavelu cu sotii sei scapara nóptea si se dusera la Berea, unde au obtienutu succese frumóse. Dar nici aci nu potú petrece timpu indelungatu, càci audindu contrarii lui din Tesalonicea despre elu, l'au urmaritu si aci resculandu poporulu si elu fú constrensu a fugí la Aten'a.

Aten'a pe timpulu apostolului nu mai érá cea vestita de odinióra, centrulu culturai serióse si data-tóre de tonu pentru o mare parte a lumii, decât o scóla mare sofisticata. Precum in genere, cand pornesce unu poporu spre decadintia, se ivescu multe capete cari se apuca se indrepte lumea, asia si aci care de care cautá se aduca ceva nou neprimindu nimic de bunu, ce este a altui'a. Pe cand in Macedoni'a vestitoriulu crestinismului, trebuia se fuga dintr'unu orasiu in altulu pentru a-si scapá viéti'a, in Aten'a érá tocmai bine venit. Aci ascult'au bucuros veste despre diei noi, si érá cu atât mai interesantu, ca dá oca-siune la feliurite dispute. Si in acestu orasiu a ajunsu Pavelu, misionariulu celu seracu si necunoscutu, cu intentiunea cá se arate poterea mantuito-re a crestinismului. Dar elu sciú procede si in mijloculu acestoru elemente dupa cum trebuia. Vestindu dupa datin'a sa mai antaiu in sinagog'a, avú elu oca-siune a cuventá si in audiulu filosofiloru. Trecendu anume prin orasiu si privind multimea statueloru dieiloru, afla un'a cu inscriptiunea „necunoscutulu Ddieu.“ Dela acést'a ie ansa a vorbí si tiene cuventarea frumósa din fapt. ap. 17. 22 — 31, carea esprima pe scurtu finti'a crestinismului întregu, cuprindiendu in sine in siru sistematicu teologi'a, antropologi'a si christologi'a. — Unii au si urmatu dupa cuventarea acést'a apostolului. Precum peste totu nu mai face apostolulu nici odata alusiune la lucrarea sa din Aten'a, asia nu scimu ceva mai deaprópe nici despre rezultatulu activitáti lui. Se pare ca a petrecutu numai scurtu timpu intru cât potem conchide din cele ce scrie Tesalonieniloru.

Dela Aten'a a mersu Pavelu la Corintu, unde se aflá sinagog'a centrala a Achaiei si sperá lucrare mai imbelsugata. Corintulu in carele sosese acum apostolulu nu mai érá celu vechiu cantatu de Pindaru, càci acest'a l'a derimatu Luciu Mummiu la anulu 146 a. Chr. — Corintulu in carele a venit Pavelu érá celu reziditu de Iuliu Cesaru la anulu 46 a. Chr. in onórea dietei Venus, avea fisoinomia mai multu latina decât grecésca. Intre colonii cei noi se aflá firesce si unu contingentu mare de iudei. Viéti'a religiósá a locuitoriului se esprima mai vertos in cultulu dieitatiloru marii, in deosebi a lui Neptunu. In privinti'a morala se aflau in decadintia mare, dedati la feliurte pecate. Iudeii precum am amintitu aveau aici o synagoga mare. Positiunea apostolului singuru — càci Sila si Timoteu abia mai tardiu au sositu din Mace-

doni'a, — între ómeni necunoscuti erá destulu de grea. Elu se asiediá in cas'a unei iudeu alungatu din Rom'a, carele avea aceasi meseria cá densulu, lucrandu peste septamana éra sambet'a predicá in sinagoga, convertindu pe iudei si elini. Partea preponderanta a credintiosiloru de aici erau pagano-crestini cáci in epistól'a prima adresata catra ei, tramite salutari numai acestor'a. Comunitatea s'a desvoltatu in scurtu asia, ca erá un'a dintre cele mai insemnate. Unu anu si jumetate a petrecutu Pavelu si Corintu invetiandu parte in sinagoga, parte prin case private. Intre cei convertiti se aflau ómeni de tóta starea, majoritatea mare inse erá din clas'a de josu. Multi erau dupa propri'a marturia a apostolului „dintre sclavi si neputintiosi, nu multi puternici, nu multi intiepti, nici de mare neamu.“ Asia ca cugetandu asupra marturisiloru acestor'a a lui, ni-lu putem inchipuí cá pe unu adeveratu misionariu, carele descinde pana in paturile cele mai de josu ale peccatului spre a aflá chipulu si asemenarea lui Ddieu, spre a-o desteptá si a-o face conscia de demnitatea ei.

Dar Pavelu si-a indreptatu privirea sa in decursulu petrecerei in Corintu intru cât putem conchide din cele dóue epistóle catra Corinteni si asupra comuneloru de prin prejuru. Si departarea acést'a mai scurta a fost de ajunsu cá reintorcendu-se se afle turburari de acelea cari impedeau desvoltarea pacinica a bisericei. Multi dintre credintiosi adeca au recadiutu in peccatele si slabitiunile loru de mai nainte, ba chiar si in adunările crestiniloru s'au incubatu totu feliulu de nerendueli, si aveau o purtare care de feliu nu corespundea numelui loru de santi. Apostolulu a trebuitu sè se puna de nou cu tóta energi'a pentru a face ordine. Cu tóte aceste inse in urma carea a fost resplat'a atatoru ostenele si ingrijiri? Iudei cari priveau cu ochi rei perderile ce le-au suferitu prin trecerea multor'a dintrensii la crestinismu, lu-acusara la proconsulu cá pe unulu ce vestesce o religiune neiertata. Proconsonulu, nevoindu a se amestecá in certele loru religióse, a declinatu dela sine competinti'a de a judecá si afacerea s'a terminatu cu acea ca poporulu adunatu a maltratu pe mai marele sinagogei. — Dupa aceste petrecendu inca scurtu timpu acolo, la anulu 55 se întórce éراسi in Antiochia.

(Va urmá).

Notitie despre viéti'a si activitatea Metropolitulu Moldovei Varlaamu (1632—1653).

(Continuare la Nr. 8.)

Cuprinsulu acestui documentu si alu altoru multe, intre cari citamu aci numai „Cron. Husiloru“ pag. 67 si 117—20, „Uricariulu“ V, p. 230—32 si „Cron. Romanului“ p. 278, ni aréta insemnatarea, ce o aveau capii bisericei romane pe acele timpuri, ca ei adeca judecau si aplanau diferitele neintielegeri mai cu séma ale persóneloru bisericesci, afara de cri-

m'a de mórte, care erá rezervata judecatii lumesci. Pe langa acest'a Ierarchii Romani pe acele timpuri luau parte la divanulu tieriei, unde cuventulu loru erá bagatu in séma si cantarea multu. Totodata se cuvine se amintimu aci, ca judecatile, ce se faceau de Ierarchii tieriei, si unele insarcinari speciale, ce primeau ei dela domnu pentru asemenea judecati, dupa cum se vede si din documentulu mentionatu, si amintescu unele reminiscintie din dreptulu Romanescu consuetudinariu, de care Romanii din Daci'a Traiana, dupa ce au fost parasi de vulturii Romani sub imperatoriulu Aurelianu si lasati aci in prad'a barbariloru, s'au folositu mai multe secole pana la jumetatea sutei a XVII, cand au aparatu la Romani primele legi scrise; ba elu a remasu in multe chiar si dupa acest'a. 1) Reminiscintie din dreptulu numitu se mai conserva si astadi in poporu si se gasescu respandite si prin o multime de crisóve Domnesci. In pricipatele Dunarene acestu dreptu ce se numea „obiceiulu pamentului,“ la Romanii de peste Carpati in diferite documinte se numea „jus volachiae, ritus volochiae, lex antiqa et apróbata,“ la Romanii din Galiti'a „consuetudo iuris valachici“ 2), éra la cei din Siberi'a „lege antica, obicei u vechiu.“ 3) — Eruditulu Hajdeu ni-a lasatu unu studiu fórté interesantu asupra unui documentu de donatiune din anulu 1348 alu tiarului serbescu, Stefan Dusianu, cu care ocaziune acestu eruditulu barbatu desgropá mai multe reminiscintie ale dreptulu vechiu, de care se foloseau strabunii nostri. 4).

Biserica Moldovei pe timpul pastoriei Metropolitulu Varlaamu jucá unu rol insemnatu si erá considerata de aprópe Patriarhieii de Constantinople. Pe langa cele 2 sínóde tienute in Iasi distinsulu nos-

1) „Ist. de Fratii Tunuslii,“ Bucuresci 1863 p. 34.

2) Densusianu l. c. p. 217.

3) „Arch. Ist.“ III, 143.

4) Ibid. III, 178—91. Ar fi fórté de doritu, ca absolventii facultatiloru de dreptu din Bucuresci si Iasi se iee catese pentru licentia si subiecte de acelea, cari ar aduce o lumina asupra trecutulu nostru in privinti'a juridica, in locu, cum s'a facutu pana acum in mare parte, se iee si se comenteze numai cutare ori cutare capitulu din dreptulu Romanu ori din codulu Napoleonu etc., alu caroru folosu e minimumu pe langa alu acelor subiecte, cari ni-ar face cunoscutu dreptulu, de care s'au servitu Romanii atátea secole, de órece asupra dreptulu Romanu si codicelui Napoleonu si a altoru subiecte, ce au mai fost tratate de tasele de licentia, s'au ostenitu, de au scrisu si multi alti barbati cu renume, — peccand despre trecutulu nostru juridicu sunt fórté putieni, cei ce au incercatu câte ceva. Acést'a provine de acolo, ca noi Romanii suferim de o bóla rea, ca ne agetámu si ni place se scim multe din ale strainiloru, peccand de cele ce apartienu natiunii nóstre, fie in privinti'a religiunii ori a dreptulu nostru, ne interesámu prea putienu; de aceea si cunoscemu putienu in ale nostre si progresulu nostru n'are sporu. Alte popóre au calcatu mai practice, ele au facut sacrificie enorme si au depusu staruintie gigantic, de si-au desgropatu mai antaiu tóte ale loru si si-au claditu maretie monuminte nationale si apoi an pasitu a se interesá seriously si de altele, avendu-si mai antaiu tóte ale loru gat'a; ér noi in locu se cautámu. ca se zidim edificinlu nostru nationalu in modu naturalu, de josu, in locu se cautámu, cá se punemu mai antaiu o basa sanatósá si puternica, ne-am apucatu se zidim dela verfu, si de nu vom luá pe séma, cât de timpuiu se incepemu a zidi in modu naturalu, edificinlu nostru totdeuna va fi siubredu si poterile intrebuintiate la redicarea lui se vor cheltái si secá fara folosu cáci fie si dupa unu timpu indelungatu, urmandu pe calea de acum, vom fi siliti se ne întórceму inapoi si se punemu mai antaiu temelii puternica, cáci numai astfelu edificinlu nostru nu va amenintiá in fiecare momentu se cada.

tru Metropolitu impreuna cu alti Ierarchi in a. 1646 alegu si in Martie 23 cu consimtiementulu Patriarchului Constantinopolitanu chirotonescu in biseric'a santiloru Trei-ierarchi de Patriarchu alu Ierusalimului pe Paisie, egumenulu monastirii Galat'e din Iasi, inchinata santului mormentu, in loculu renumitului Patriarchu Teofan, mortu in 15 Dec. 1645. 5) Semnatur'a Metropolitului Varlaamu din actele sinodului tienutu in Iasi in Anulu 1642 ni arata titlulu, ce-lu aveau Metropolitii Moldovei pe acea vreme. Asia numitululu nostru pastoriu se numesce Metropolitulu Sucevei si alu intregi Moldove si esarchulu Plaiuriloru: „Βαρχλαάμ μητροπολίτης Σώτζαβας, και πάσης τῆς Μολδοβλαχίας και ἑξάρχος Πλαγηνῶν.“ Amintiri despre Metropolitulu Varlaamu gasimu si intr'unu documentu din 15 Martie 1634, datu de Moise Movila Voda in privinti'a unei neintielegeri intre monastirea Bisericanii si Barnov'a. 6) Numele distinsului nostru Metropolitu se gasesce sapatu si in lespede de marmora, asediata sub rael'a mósteloru santei Paraschive din monastirea Trei-ierarchi, pe care pétra este sepatu istoriculu aducerii santelorumósite din Constantiople in anulu 1641 Iunie 13 si unde se face amintire de Varlaamu cu cuvintele urmatóre: „In dilele prea santitului Archiepiscopu Kyr Varlaamu Metropolitulu Sucevei si a tóta tier'a Moldovei.“ 7) Varlaamu in anulu 1651 Martie 26 a luat parte la divanulu tieriei, tienutu sub presiedinti'a Domnului Vasilie Lupulu, cand s'a decisu a se inchiná monastirea Dumbravescii monastirii bulgare Zogravulu dela muntele Aton. 8)

Ajungendu aci cu descrierea vietiei Metropolitului Varlaamu, inainte de a merge mai departe cu dens'a si cu enumerarea fapteloru marelui barbatu, e bine se aruncámu o privire repede asupra timpului si referintieloru, in cari ilustrulu nostru pastoriu a lucratu si a condusu biseric'a Moldovei si acést'a credemu de trebuintia a o face cu atát'a mai multu, cu cât timpurile si impregiurarile, in cari a traitu elu si a luptatu, au fost cu totul altfelu, de cum sunt in diu'a de astadi, càci, numai cunoscendu-le acestea mai de aprópe, putem apretiuí mai cu dreptate faptele, judecá cu nepartinire meritele lui, ni face si o ideia mai drépta despre puterile lui si intielege ideile, limb'a si stilulu lui.

Timpulu si referintiele, in cari Varlaamu a condusu biseric'a Moldovei, se semnaléza la inceputu prin dese schimbări de Domnie si persecutarea pamenteniloru de straini, prin calcarea de catra Turci a drepuriloru Romane, numindu ei de-a dreptulu unu Domnu fera alegerea tieriei, apoi prin lupte crancene si nefericite dintre Moldoveni si Munteni, a caroru consecintia fú mairia tributulu catra Turci in modu strordinariu, jafuirea si pustiirea ambeloru tieri si mai

multu a Moldovei, prin constringerea Domniloru a insoti la resbelu armatele turcesci si darea de provisiuni pentru sustinerea loru, prin incalcarea Moldovei de ostiri inamice, cari au predatu intr'unu modu barbaru, au jefuitu si robitu si au datu focului si sabiei, totu ce au intempnatu in cale, prin seracirea si darea inapoi a pamenteniloru impovarati cu dari grele, persecutati, asupriti si imbranciti la densii acasa de venetici, óspeti nedoriti si nepoftiti de pamenteni si in fine prin bantuirea tieriei de locuste impreuna cu cei doi agenti, cari mai totdeauna le insotiescu, fómetea si mórtea. Se le desfasurámu deci acestea ceva mai de aprópe cu timpulu si referintiele, in cari ilustrulu nostru Metropolitu a pastoritu.

Dóue-dieci de ani, 6 lune si ceva a fost durat'a pastoriei Metropolitului Varlaamu si in acestu timpu Romanii au induratu multe nevoi, éra dilele de linisce si senine au fost putiene. In timpulu primului Domnu, Alecsandru Voda Iliasiu, sub care s'a inceputu pastori'a Metropolitului Varlaamu, unu numeru insemnatu din boierii Romani erau se fia ucisi de Domnu dupa indemnulu unui ministru alu seu, anume Batiste Veleli, grecu de natiune, ér ceilalti pamenteni au fost impovarati cu diferite sarcine; de aci se nascu nemultiamire generala si rescól'a, care se finesce cu detronarea Domnului si alungarea Greciloru si anume in Fevruariu 1633, fiindca la 20 Ian. Domnulu se aflá inca pe tron, cand tramise boieri la pórtá cá se parasca pe Mateiu Basarabu. 9) Acestui'a îi urméza Barnovschi, a carui'a domnia a fost de o scurta durata, cam 4 lune, si care amagitu de Turci se duse la Constantinople, unde lu-omorira in Iunie acel'asi anu. Vine apoi Moise Movila, de a carui'a Domnia la cronicariulu Mironu Costinu gasimu intre altele: „In anulu 7141, in lun'a lui Aug. au intratu Moise Voda in Iasi, la scaunu,“ si mai departe: „Domnit'au Moise Voda, dupa Abaz'a Pasi'a, numai peste érna, éra primavér'a iéu venitu mazili'a, si s'au datu Domni'a Lupului Vasilie Vornicului, de Sultanu Muratu“; éra acte dela densulu gasimu amintite intre 28 Iunie 1633 si 15 Martiu 1634. 10) Acestu Domnu n'apucá se se asiedie bine si fú constrensu a insoti armatele turcesci, ce mergeau in contra Poloniloru: „Si bine ne asiediatu (M. Movila), la alu doilea anu, 7142, au intratu Abaz'a Pasi'a cu osti in tier'a lesiésca 11) Turcii, neputandu obtiené unu succesu bunu, banuira pe Domnu, lu-colomniara si detronara. Aceste schimbări de 3 Domni se intemplara numai din lun'a lui Fevruariu 1633 pana in Martie 1634. Fiecare schimbare de Domnia n'aducea nimicu, ei din contra numai rele, care se succedau unele pe altele multu mai desu ca schimbarea Domniloru, càci Turcii, luandu pretextu

9) Istori'a tieriei Romanesci de cand au descalecatu Romanii, in Mag. Ist. t. IV. p. 319 dice: „Ér cand au fost genarie 20, venit'au si boerii pribegi dela Moldov'a in Tiarigradu si cu Moldovenii trimisi de Alecsandru Iliasiu cu carte de píra, care ó-au datu in man'a imperatului.“

10) „Índ. Jolk.“ lit. A. Nr. 96 si „Uricariulu“ V. 224—23.

11) „Cronicele Romaniei“ I. 299.

5) „Not. ist. si arch.“ p. 199, 209 sq.

6) „Uricariulu“ V. 224—28.

7) „Not. ist. si arch.“ p. 172: ve dni pre oscenago arhiepis-copa ckr Varlaama mitropolita Sucsanskogoi vecen Moldanskoi jemli.“

8) „Cron. Romanului,“ p. 268.

dela turburările, ce insotiau deseale schimbări de Domnia, causata totu de ei, se amestecara acum si mai tare, nesocotira drepturile tierei, de a-si alege Domnu, cari drepturi dupa spus'a lui Cantemiru se fie inceputu a fi calcate pentru prim'a óra sub Petru Raresiu ¹²⁾ si de aci cand nesocotite, cand respectate, ér acum Sultanulu Muradu din nou calca aceste drepturi si singuru tramise Domnu Moldovei pe vorniculu Vasilie Lupulu, a carui'a Domnia incepù din Aprilie 1634 si se continuà pana in septeman'a patimeloru a anului 1653.

(Va urmá.)

ACADEMI'A ROMÂNĂ.

Raportulu secretariului generalu

asupra lucraviloru Academiei Române in decursulu anului 1885—1886.

Domniloru colegi!

Inainte de a ve espune relatiunea obicinuita asupr'a lucraviloru indeplinite de Academie in decursulu anului incetatu, am durerea a ve comunicá incetarea din viatia a unora din membrii onorari si corespondenti.

Membrulu academiei Dr. Anastasie Fetu a incetatu din viatia la 3/15 ale lunei curgátore. Scirea despre acést'a ne-a sositu tocmai in diu'a inmormentarei, asia încât a fost preste putintia cá Academi'a se fie directu representata la ceremoni'a funebra. Elu a facutu sacrificii insemnate pentru cultivarea sciintieloru naturale, pentru ajutorarea studiiloru tinerimei romane, si a scrisu mai multe opere sciintifice si medicale. Academi'a îi pastréza cu deosebire o adenca recunoscintia pentru donatiunea unui fondu destinat in specialu sciintieloru naturale si care pórtá numele seu.—

La 29 Aprile (11 Maiu) 1885 a incetatu din viatia Visarion Roman, membru corespondentu pentru sectiunea literara. Reposatulu a desvoltatu o insemnata activitate pentru respandirea culturai in poporulu romanu.

La 9/20 Iulie 1885 a incetatu din viatia membrulu corespondentu pentru sectiunea sciintifica, Dr. M. G. Obdenaru, a carui zelu neobositu pentru sciintia si pentru prosperitatea Academiei ne este tuturoru cunoscutu. Elu a imbogatitu colectiunile nóstre cu carti si documente istorice, ne-a pusu in relatiune cu archivele Vaticanului, si a facutu insemnate lucrari statistice si filologice, cunoscute si apretiate si aiurea de lumea invetiata. Obdenaru a doveditu prin faptu intielegerea si interesulu celu mare pe care-lu nutriá pentru marea institutiune nationala ce representamu, facendu-ne donatiune tóta averea s'a.

La 10/22 Ianuarie 1886 s'a primitu alta scire intristátore despre pierderea Doctorului George Cuciureanu dela Iasi, fostu ministru alu instructiunii publice in Moldov'a si membru corespondentu pentru sectiunea sciintifica. Meritele acestui barbatu pentru organizarea spitaleloru si a serviciului sanitarium in Moldov'a, precum si staruintiele lui in ale instructiunii publice suntu titluri, cari îi asigurá amintirea unui barbatu luminatu, activu si patriotu.

Anulu trecutulu ne-a rapitu asemenea doi dintre cei mai ilustru si mai stimati membri onorari din strainatate.

Emile Egger, renumitul elenistu si profesoru alu Sorbonei, a incetatu din viatia la 30 Augustu st. n. 1885. Pierderea ilustrului eruditulu a atinsu in specialu pe mai

multi din colegii nostri, cari s'au adaptatu in lectiunile lui pline de eruditune si de nemarginita iubire pentru studiulu literaturai elene.

G. Vegezzi-Ruscalla a incetatu din viatia la 2 Decemvre 1885 st. n. In decursulu aniloru grei, in cari romanii se luptau pentru recastigarea independentiei lor, acestu barbatu au fost unulu dintre cei mai activi amici ai natiunii nóstre si a sustienutu caus'a romanésca fara incetare prin scrierile sale.

Perderea durerósa suferita de natiunea intréga prin incetarea din viatia a lui C. A. Rosetti a lovitu si Academi'a nóstra. Rosetti fusese numitu membru alu societáti academice chiar la fundarea ei, prin decretulu dela 2 Iuniu 1267. Dintr'unu escesu de modestie elu n'a voitu nici odata se iea parte la lucrările Societáti, nici dupa reorganizarea ei la 1879, cand a fost din nou invitatulu se-si iea intre noi locul ce i s'a acordatu prin numirea dela 1867. Totusi de dreptu, daca nu de faptu, elu a fost membru alu acestei institutiuni, prin munc'a lui neobosita si constatata pe teremulu intregéi culturai nationale.

Delegatiunea si-a facutu datorii de a aretá durerea nóstra a tuturoru familiiloru acestoru colegi incetati din viatia.

I.

Siedintiele de peste anu.

In decursulu anului siedintiele de septamana, publice s'au private, au fost ocupate cu diferite comunicari si discusiuni sciintifice séu administrative. Voiu amintí dintr'acestea numai pe cele mai insemnate.

In siedinti'a dela 12 Aprile 1885 dlu V. A. Urechia a aretatu indoielile, ce are asupra adeveratului autoru a cartii „Osservazioni storiche, naturali e politiche interne la Valachi'a e Moldavi'a, Napoli 1788,“ cunoscuta sub numele lui Raicevici. Aceste indoieli au fost provocate prin faptulu, sa acésta carte s'a tiparitu in noua editiune italiana sub numele lui Sestini, cunoscutu prin alte publicatiuni privitóre la tierile romane.

In siedinti'a dela 30 Augustu s'a comunicatu catalogulu bibliotecai foste a lui George Lazaru. Protosincelulu Dr. Ilarion Pusicariu din Sibiu a adunatu acésta colectiune de carti dela rudele vestitului dascalu din Avrig si a trimisu Academiei unu catalogu, din care se vede, ca valórea loru intrinseca nu e insemnata.

In siedinti'a publica dela 4 Octomvre dlu V. A. Urechia a cetitu unele capitoile din „Schitiele de istori'a literaturai romane,“ cari de atunci s'au si publicatu in volumu, precum si unele parti noue din drama „Martialu.“

Dlu membru corespondentu Gr. G. Tocilescu a prezentatu Academiei, in mai multe siedintie, interesante relatiuni despre inscriptiunile romane descoperite in tíera in anulu trecutulu. De o deosebita insemnata este o inscriptiune dela Recic'a, despre care domni'a sa a relatatu Academiei in siedinti'a dela 6 Decemvre si din care resulta ca pe teremulu satului Recic'a de astadi se ridicá in timpurile romane „Coloni'a Romula“ si ca la anulu 248 s'a construitu unu „vullum“ impregiurulu zidului orasiului, cá se protéga pe locuitorii coloniei.

Academi'a a luatulu si in acestu anu, cá si in cei precedenti, partea sa la marea serbatóre nationala dela 10 Maiu.

In siedinti'a dela 3 Maiu, care precedá acésta mare di, am avutu siedintia publica, in care dlu Gr. G. Tocilescu a facutu o comunicatiune asupr'a unei noue si pretióse diplome militare dela imperatulu Traianu, descoperita in Dobrogea si care este unica in Museulu nostru de anticitati.

Comunicarea dlui Tocilescu a fostu precedata de cetirea unoru notitie ale subscrisului despre unu biletu au-

¹²⁾ „Descrierea Moldovei“ Bucuresci 1875, p. 56 sq.

tografu alu lui Mihaiu Viteazulu si despre monede dela Alexandru celu Bun, pe cari am avutu fericirea ale darui colectiunilor Academiei, precum si despre unu steagu alu lui Sierban voda Cantacuzino, care se pastreza in museulu dela Dresd'a si de pe care am depusu o fotografie.

In siedinti'a dela 7 Februarie a. c. dlu membru corespondentu Gr. G. Tocilescu a intretienutu Academi'a si publiculu asupr'a elaboratului dlui colegu G. Baritiu despre orasiulu romanu „Apulum.“

Din siedintiele de septemana s'au recomandat sectiunilor lucrurile de competinti'a lor. In specialu sectiunii istorice s'au recomandat doue lucruri trimise de dlu G. Baritiu, doue repórte ale dlui Gr. G. Tocilescu, adresate ministeriului instructiunii publice, despre mai multe manastiri din tíera.

Sectiunile ne vor relatá despre decisiunile luate de densele.

Despre tóte ameruntele ocupatiunilor nóstre in siedintiele septemanale veti putea luá cunoscintie din „Anale.“

Sum'a prevediuta in budgetulu anualu pentru diurnele siedintieloru de septemana nefiindu de ajunsu in acestu anu, faptul s'a comunicatu Academiei in siedinti'a dela 31 Ianuarie a. c., in care s'a decisu in unanimitate a nu se depasi sum'a budgetara, renuntiandu la diurne membri, cari au venitu la siedintiele ulterioére.

II.

Publicatiunile Academiei.

Starea publicatiunilor nóstre este urmatórea :

1. Analele pe anulu 1884—1885 (Tom. VII, Sect. I.), partea administrativa si desbaterile, s'au tiparitu in scurtu timpu dupa inchiderea sesiunii generale trecute si fara intardiere s'au impartitu si pusu la dispositiunea publicului.

Din sectiunea a II-a din acelasi volum s'au tiparitu 39 cóle, in cari se cuprindu tóte memoriile, cari fusesera puse la dispositiunea cancelariei in numeru de 5 si cari suntu :

1. Flor'a din fostulu districtu romanescu alu Naseudului in Transilvani'a. Discursu de receptiune de Fl. Porcius; cu responsulu dlui P. S. Aurelianu.
2. Cuventu despre espediti'a lui Igor Sveatoslavici, principele Novgorodului nordicu, contr'a polovtiloru sau cumaniilor. Traducere si note de A. Papadopol-Calimachu.
3. Inscriptiunea dela manastirea Resboievii din Judetiulu Neamtului, comentata de P. S. Ep. Melchisedecu.
4. O visita la câte-va manastiri si biserici antice din Bucovin'a de P. S. Ep. Melchisedecu.
5. Câteva inscriptiuni si documente din Bucovin'a de S. Fl. Marian.

(va urmá.)

D i v e r s e.

† *Necrolopu.* Georgiu Popescu, parochu rom. gr. ort. din opidulu San Nicolaulu-mare serbescu, comit. Toront. dieces'a Timisiorii, in urmarea unui morbu de noua septemani, suferindu de doi dinti, pre cari sco-tiendu afara din cavitatea gurei, i-a pocnit osulu falcii superioére, si recindu, a capetatu asia numitulu brantu in capu; astfelu si-a datu sufletulu in manile creatoriului Sambeta in 15. Martie st. v. a. c. la 11. óre séra, in e-tate de 56. ani. Dorere inse, ca domni preoti Serbi din locu de-si chiamati fiindu, nici unulu n'a voitu a merge se unga cu Santulu miru pre fratele loru in Christosu respective pre repausatulu preotu, si alu imbracá insisi in intiesulu canóneloru bisericesci; ci bunulu preotu Eli'a Telescu din comun'a vecina Cianadulu-Serb. s'a ostenitu fa-

centu tóte cele prescise. Repausatulu a functionatu ca preotu preste 30 ani, si ca atare si-a implinitu cu scumpetate chiamarea-i sacra. Ceremoniele funebrale sau sever-situ prin domni preoti : Georgiu Nicoliciu, (protopop. serb.) si Alessandru Antonoviciu, ambii din locu; apoi Eli'a Telescu, Simeonu Androniu, si Andreiu Puticiu, din comenele vecine. Dintre preoti domnulu Elia Telescu a rostitu cuventarea funebrala, carea fórté bine nimerita fiindu, a storsu multe lacrimi din ochii ascultatoriloru, cari státu indesuiti in si afara de biserica. Respunsurile ceremoniale le-a executatu corulu vocalu rom. gr. ort. din locu, carele desí prin unii agitatori este arópe de a-se disolvá; totusi prin conducerea zelosului domnu invetiatoriu Antoniu Minisianu, din locu, a executatu tóte respunsurile ceremoniale intr'unu modu escelentu. In luna trecuta la 5. óre, p. m. a fost condusu la cimiteriu, petrecutu fiindu de doue orduri de politiai inarmati si imbracati in vestminte de parada, precum si de unu publicu fórté numerosu, Ast-feliu au fost depuse osamintele pamentesci a-le repausatului in domnulu in cimiteriulu comunei. Pre repausatulu lu-deplangu : nemangaiat'a lui socia Eva, fica Virgilia, si fíi Iulianu, si Romulu, apoi rudeniele, poporeni si cunoscutii. Fie-i tierin'a usióra si numele invéci amintitu ! „Unu óspe.“

* *In interesulu instructiunii publice.* Dlu Virgiliu Arion, profesoru la scól'a normala din Bucuresci va fi trimisu de dlu ministru alu instructiunii publice in Germani'a, pentru a studiá mai multe cestiuni pedagogice. Se scie cá tot in acestu scopu a fost trimisu si dlu Bogdan, profesoru la Iasi, dlu Nenitiescu, revisoru scolaru, si unu altu domnu din spre Bacau, alu caroru nume ne scapa. Daca de rendulu acest'a, pedagogi'a adusa in tíera de atáti'a misionari nu va prinde rodnice radacini, apoi de siguru va trebui se desperamu de cursulu ei pentru totdeun'a, dice „Romanul.“

* *Umblarea timpului.* Septemana trecuta am avutu frumóse dile de primavéra. Ieri Sambeta potem dice am avutu o di calda. Vegetatiunea a inceputu sè se des-vólte, si póteca chiar in septemana viitória se incepemu a respirá aeru de frunza verde. Semenaturile de tótna dupa repórtele, ce vinu din tóta tíer'a, sunt fórté frumóse. Cele de primavéra incepu a resari, si daca timpulu va urmá, precum se aréta, vomu avé de siguru unu anu manosu.

* *Respunsu redactionalu.* Primimu dela unu dnu corespondentu alu nostru unu lungu siru de invinuiri in contra comitetului parochialu din comun'a, in carea functionéza densulu cá preotu. Corespondenti'a din cestiune este unu feliu de respunsu la articulu nostru, in carele am tractatu despre „datinele stangace“ din poporu, si am disu, ca acést'a cade in prim'a linia in sarcin'a comitetului parochialu. Nepotendu noi publicá acea corespondenti'a in form'a, in carea ni-s'a tramisu, ne vom ocupá de cuprinsulu ei in numerulu viitoriu, si totu de odata ne vom face reflexiunile.

C o n c u r s e.

Conformu decisului Venerabilului Consistoriu dto 16 28. Ianuaru a. c. Mr. 16 B. se escrie concursu pe parochi'a din **Chisi-Crosinu**, imbinata cu postulu invetiatorescu spre a-se deplini in modu definitivu. — Emolumintele anuale sunt :

1) Dela comun'a bisericésca : 50 meti grâu curatu ; 30 fl. v. a. salariu ; unu jugeru pamentu intravilanu de prim'a classa langa cas'a parochiala ; paie cate trebuiescu pentru scóla si localitatea preotului docinte ; stol'a indatinata dela 40 numere de case ; cuartiru liberu cu 2 incaperi, cuina, grazdu si camera, tóte in stare buna ; gradina de legumi de 100 □^o cu pomi si vitie de viie.

2) Dela dominiulu din Chisi-Orosinu, 40 fl. v. a. donatiune annuala cu prospecte a-se capată si 2 jugere pamentu aratoriu,

3. Subventiune dela Venerabilulu Consistoriu din fondulu scolariu 120 fl. v. a. — cari tóte la olalta facu beneficiulu de 500 fl. v. a. sperandu-se pe anulu viitoriu unu ajutoriu anualu si din fondulu preotiescu, cá beneficiulu sè se urce la sum'a de 600 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu au se-si trimita recursurile instruite cu documentele recerute si adresate comitetulu parochialu, subscrisului vicariu protopopescu in Nagy-Torák, per Nagy-Becskekerek pana in 13/25. Aprile, ér alegerea se va tienea in **15/27. Aprile a. c.**

Chiti-Orosinu, la 9/21. Martie 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: PAULU TEMPEA, m. p. vicariu prot.

—□—

Pentru parochi'a **Varasieni** cu fili'a **Copaceni**, protopresviteratulu Beinsului ca parochie organizata de a III-a clasa inca la anulu 1880, — pe bas'a conclusului Ven. Consistoriu oradanu de dto 17. Fauru a. c. Nr. 86. B. se escrie concursu cu terminu de alegere pe Marti dupa S. Pasci **15/27. Aprile a. c.**

Doritorii de a ocupá acést'a parochie au a-si trimita recursurile adresate Comitetului parochialu subscrisului protopresviteru pana la terminulu susu indicatu instruite conform regulamentului pentru deplinirea parochieloru; — se notifica inse cá in lipsa casei parochiale — cvartirulu recerutu pentru alegandulu preotu — se va esarendá prin Comitetulu parochialu.

Rabagani, 14. Martiu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: ELI'A MOGA, m. p. protopresviterulu Beinsului.

—□—

Conform ordinatiunei V. Consistoriu gr. or. oradanu din 17. Fauru 1886. Nr. 200 B. se escrie concursu pentru vacanta parochie de a III-a clasa din comun'a **Hotaru** si fili'a **Piatr'a**, protopresviteratulu Pestesiului cottulu Bihoru, cu terminu de alegere pe **15. Aprile st. v. a. c.**

A) *Emolumiutele suntu din Hotaru:*

a) Casa parochiala, cu doua chilli, camera si cuina, grajdu pentru vite, cotelu pentru porci, ocolu bine ingraditu, si gradina jumetate jugeru socotitu in bani 15 fl.

b) 17 jugere de pamentu aratoriu si fenatiu, dintre care 10 jugere de clas'a I-a computatu jugerulu cu 5 fl. v. a. dau o suma de 50 fl., 7 jugere de clas'a a III-a computatu jugerulu in 2 fl. — 14 fl.

c) 85 dile de lucru cu mana à 30 cr. 25 fl.

d) birulu dela 86 numere 18 cubule si 2 vici curuzu sfarmatu à 4 fl. cubululu — 74 fl.

e) Stolele usuate preste anu dela 130 numere 120 fl. Sum'a 298 fl. 50 cr.

B) *Din fili'a Piatr'a:*

a) 2 jugere pamentu aratoriu si fenatiu à 5 fl. — 10 fl.

b) birulu dela 38 case 9 cubule si 2 vici à 4 fl. cubululu — 38 fl.

c) 38 dile de lucru cu mân'a à 40 cr. — 15 fl.

d) Stólele indatinate dela 60 Numere de case 30 fl. Sum'a 93 fl. 20 cr. — in urma accidintie dela fili'a Tilechii 45 fl. tóte aceste computate la olalta facu o suma de 436 fl. si 80 cr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochie sunt poftiti a-si trimita recursurile instruite in sensulu Statutului organicu adresate comitetului parochialu protopresviterulu Pestesiului M. On. D. Teodoru Filipu, pana la terminulu sus

amintitu in Lugasiulu de sus, post'a ultima Élesd, si a-se presentá in vre-o Dumineca, ori serbatóre in st'a Biserica din Hotaru pentru de a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TEODORU FILIPU, m. p. protopresv.

—□—

Se escrie concursu pentru vacant'a parochie de-a III-a clasa din comun'a **Cornitielu**, protopresviteratulu Pestesiului cottulu Bihoru, — conform ordinatiunei V. Consistoriu gr. or. oradanu din 17. Fauru 1886. Nr. 114. B. cu terminu de alegere pe **1-a Maiu a. c.**

Emolumiutele sunt:

a) birulu preotiescu dela 66 Nre case un'a vica curuzu sfarmatu computatu in bani 99 fl.

b) folosirea casei, gradinei, si a totu feliulu de edificii ce se receru la cas'a parochiala 40 fl.

c) pamenturile parochiale si cimiteriulu 87 fl.

d) pasiune libera pentru 8 vite à 2 fl. sau bani in numerariu 16 fl.

e) lemnaritu liberu pentru doua focuri 40 fl.

f) din fundatiunea Venteru 6 fl.

g) din bai'a de piatra — 2 fl.

h) Venitele stolari dela 92 familii si anume:

1) dela unu botezu 20 cr. 2) dela o cununie 3 fl. 3) dela inmormentari pana la 7 ani 1 fl. 4) dela inmormentari mari de medilocu 6 fl. tóte aceste computate dupa calcululu de medilocu a acelor 5 ani din urma vine la anu 80 fl.

i) din cassa bisericii 36 fl. — tóte acestea computate la olalta dau un'a suma de 409 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochie sunt avisati a-si substerne recursurile instruite in sensulu statutului organicu adresate comitetului parochialu la subscrisulu protopresviteru pana la terminulu susu amintitu in Lugasiulu de sus post'a ultima Élesd — si a-se presentá in vre-o Dumineca sau serbatóre in st'a Biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TEODORU FILIPU, m. p. protopresv.

Licitatiune minuenda.

Comitetulu parochialu rom. gr. or. din **Kétegyháza**, escrie concursu de licitatiune minuenda pentru repararea s. Bisericii, ce se vá tienea la **30. Martiu (11. Aprilu) a. c.** in localulu scólei vechi n. m. la 11 óre.

Pretiuulu de esclamare 362 fl. 15 cr. v. a.

Concurentii au se depuna prealabilu vadiulu de 10%.

Informatiunile de reparare se potu primi dela subscrisulu preside.

Kétegyháza, la 1/13. Martiu 1886.

Iosif I. Ardeleanu, m. p. *Mihaiu Ardeleanu, m. p.*
not. comit. par. parochu, pres. comit. par.

—□—

Pentru edificarea bisericii gr. or. romane din comun'a **Curtacheriu**, cottulu Arad, protopresviteratulu Siriei, conform resolutiunei Ven. Consistoriu diecesanu de datulu 23. Ianuariu Nr. 225. 1886., se escrie concursu de licitatiune pe Marti dupa SS. Pasci adeca **15/27. Aprile a. c.** ante amédiadi la 9 óre cu pretiuulu de esclamare 5271 fl. 90 cr. v. a. Planulu impreuna cu conditiunile de edificare se potu vedea la oficiulu parochialu din locu.

Intreprinzatorii vor avea a depune unu vadiu de 10% — mai de parte contractulu incheiatu numai dupa aprobarea Venerabilului Consistoriu va intrá in valóre.

Curtacheriu, 17/29. Martiu 1886.

Comitetulu parochialu.

—□—